

**Νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας: ενίσχυση της εμπορευματοποίησης της
Ανώτατης Εκπαίδευσης με όχημα την χρηματοδότηση**

Η ηγεσία του υπουργείου Παιδείας παρουσίασε το σχέδιο νόμου με το οποίο ιδρύεται νέα ανεξάρτητη αρχή για την Ανώτατη Εκπαίδευση και το οποίο περιλαμβάνει επίσης ρυθμίσεις για «απελευθέρωση και ευελιξία» στην έρευνα. Βασικός άξονας του νομοσχεδίου, που μετά τη δημόσια διαβούλευση θα εισαχθεί στη Βουλή στην αρχή του νέου έτους, είναι η ίδρυση της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ), με ενισχυμένες αρμοδιότητες, που αντικαθιστά την Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠΤ).

Το νομοσχέδιο κατατίθεται παράλληλα με τον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2020 ο οποίος, με την παγίωση της ακραίας υποχρηματοδότησης και υποστελέχωσης της παιδείας, δεν αφήνει περιθώρια παρερμηνειών για τη στόχευση του νομοσχεδίου σχετικά με την «αντικειμενική» χρηματοδότηση των ΑΕΙ και για τις ρυθμίσεις «απελευθέρωσης και ευελιξίας» της έρευνας. Όπως σημείωσε η υπουργός κατά την παρουσίαση του νομοσχεδίου, η αναγκαία αύξηση της χρηματοδότησης παραμένει «στόχος» και για αυτή την κυβέρνηση. Ο «παράλληλος στόχος» της εξασφάλισης ενός θεσμικού πλαισίου που θα επιτρέψει στα Πανεπιστήμια να έχουν κι άλλες πηγές εσόδων, π.χ. θεσμικό πλαίσιο για τις δωρεές, έσοδα από εταιρείες spin off, από «αξιοποίηση» πατεντών, από εκπαιδευτικά προϊόντα κ.ο.κ., περιγράφουν την ακόμη μεγαλύτερη στροφή και εξάρτηση των ιδρυμάτων από την ιδιωτική χρηματοδότηση.

Το βασικό μέρος του νομοσχεδίου αφορά την ίδρυση και τις αρμοδιότητες της ΕΘΑΑΕ στις οποίες περιλαμβάνονται: ο αποκαλούμενος στρατηγικός σχεδιασμός, η χρηματοδότηση και η αξιολόγηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης, οι διαδικασίες κατάτμησης-κατάργησης πανεπιστημιακών σχολών και τμημάτων, οι προγραμματικές συμφωνίες υπουργείου - ιδρυμάτων, η κατανομή του 20% της χρηματοδότησης βάση δεικτών επιδόσεων των Ιδρυμάτων καθώς και εισηγήσεις για την ολική ή μερική αναστολή της χρηματοδότησης ενός Α.Ε.Ι.

Κεντρικός στόχος της κυβερνητικά ελεγχόμενης ΕΘΑΑΕ είναι να συστηματοποιήσει την κατηγοριοποίηση των Ιδρυμάτων, των πτυχίων και των αποφοίτων. Να προωθήσει, με κριτήριο τα ζητούμενα και τις «αξίες» της αγοράς, την ακόμη βαθύτερη σύνδεση της αξιολόγησης των ΑΕΙ, του προσωπικού τους και κάθε πτυχής της λειτουργίας τους με την κρατική χρηματοδότηση. Η διεκδίκηση αυτής ακριβώς της πενιχρής χρηματοδότησης θα αποτελεί πεδίο ανταγωνισμού μεταξύ των ΑΕΙ, ωθώντας τα στην ακραία εμπορευματοποίηση και προσαρμογή στις ανάγκες της επιχειρηματικής κερδοφορίας. Έτσι, η «αξιολόγηση» και η κατανομή του 80% του κρατικού προϋπολογισμού με βάση την «αριθμητική σχέση αποφοίτων προς εισερχόμενους φοιτητές», την «πορεία επαγγελματικής απορρόφησης των αποφοίτων»,

τον «αριθμό των αλλοδαπών φοιτητών», της «εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ηλεκτρονικής μάθησης» αποτελούν κριτήρια του βαθμού εμπορευματοποίησης των ιδρυμάτων και όχι της ποιότητας και της αναβάθμισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Το δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου αναφέρεται στη λειτουργία των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ). Με το πρόσχημα της διευκόλυνσης και απλοποίησης των διαδικασιών εκτέλεσης ερευνητικών προγραμμάτων οι ΕΛΚΕ, και η έρευνα συνολικά, αποδεδμεύονται και από τα τελευταία ψήγματα της σύνδεσής της με το υπόλοιπο εκπαιδευτικό και επιστημονικό έργο στα ΑΕΙ. **Οι ΕΛΚΕ μετατρέπονται σταδιακά σε αυτονομημένους οργανισμούς εντός των ΑΕΙ που, σε συνέργεια με δομές όπως οι «Εταιρίες Αξιοποίησης της Περιουσίας» και τα «Πανεπιστημιακά Ερευνητικά Ινστιτούτα», ενισχύουν την εμπορευματοποίηση της έρευνας και τις πιέσεις για έρευνα με κριτήριο το κέρδος και όχι την ανάπτυξη των επιστημών.**

Με το νέο νομοσχέδιο που εισάγει η κυβέρνηση, αποδεικνύεται που στοχεύει η ένταση της καταστολής των αγωνιστικών κινητοποιήσεων και η κατάργηση του ασύλου: στη συνέχεια της εφαρμογής της ίδιας αντιλαϊκής πολιτικής των προηγούμενων χρόνων και την περαιτέρω εμβάθυνση της επιχειρηματικής λειτουργίας των ιδρυμάτων. Όπως και με την προηγούμενη μορφή τους, οι διαδικασίες αξιολόγησης που αναμορφώνονται με το νομοσχέδιο θα συνεχίσουν να αποτελούν το όχημα για την ευθυγράμμιση όλων των πλευρών της λειτουργίας των ιδρυμάτων με τις αναπτυξιακές στοχεύσεις του κεφαλαίου που προϋποθέτουν την ένταση της επίθεσης στα εργασιακά και μορφωτικά δικαιώματα.

Για άλλη μια φορά τις συνέπειες της προσαρμογής της Ανώτατης Εκπαίδευσης στις ανάγκες της αγοράς θα τις πληρώσουν οι φοιτητές, οι λαϊκές οικογένειες, οι εργαζόμενοι στα ιδρύματα, οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι και ερευνητές που για ακόμα μια φορά θα δουν στην πράξη πως οι όροι δουλειάς τους εγκλωβίζονται στο «στενό κορσέ» που τους φοράνε οι πολιτικές του κεφαλαίου. Με δυο λόγια, θα συμβεί και πάλι ό,τι είδαμε να συμβαίνει με τις περίφημες "πανεπιστημιοποιήσεις" της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, για τις οποίες το μόνο που είχε βρει να ψελλίσει ουσιαστικά η ΝΔ ήταν το αν έχουν ή όχι τη σφραγίδα της ΑΔΙΤ.

Η ΔΗΠΑΚ καλεί τους συλλόγους ΔΕΠ και την ΠΟΣΔΕΠ, τους φοιτητές και τους εργαζόμενους στα Πανεπιστήμια να απορρίψουν το νομοσχέδιο της κυβέρνησης. Να διεκδικήσουμε τώρα αναβάθμιση των σπουδών, γενναία αποκλειστικά κρατική χρηματοδότηση σε όλα τα Ιδρύματα, με αποκλειστικό γνώμονα τις ανάγκες της κάθε επιστήμης και με στόχο την ικανοποίηση των σύγχρονων λαϊκών αναγκών.

ΔΗΠΑΚ ΑΕΙ, 14-12-2019